

Perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon avohoitokäynnit 2020

Koronaepidemia vähensi fyysisiä terveyskeskuskäyntejä – etäasiointi kasvoi lähes 21 prosenttia

PÄÄLÖYDÖKSET

- COVID-19-epidemian vaikutuksesta avosairaanhoidon fyysiset käynnit vähenivät 17,5 prosenttia ja suun terveydenhuollossa 21,3 prosenttia edellisvuodesta.
- Etäasiointeja oli enemmän kuin vastaanottokäyntejä sairaanhoitaja/terveydenhoitajakäynneissä. Etäasioinnit kasvoivat 24 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna.
- Suun terveydenhuollon, fysioterapian, opiskeluterveydenhuollon ja kouluterveydenhuollon käynnit vähenivät eniten edellisvuoteen verrattuna.
- Yksityisen työterveys-huollon ja avosairaanhoidon tietojen kattavuus kasvoi merkittävästi.

Käynnit terveyskeskuksissa vähenivät keväällä johtuen COVID-19-epidemiasta¹. Käyntimäärät lisääntyivät elokuusta 2020 lähtien saavuttamatta kuitenkaan aiempien vuosien tasoa. Terveyskeskuskäyntejä oli vuonna 2020 kaikkiaan 23,7 miljoonaa. Näistä lääkärikäyntejä oli noin 7,0 miljoonaa ja käyntejä muun terveydenhuollon ammattihenkilön luona oli noin 16,8 miljoonaa (Kuvio 1). Asiakkaita oli yhteensä 4,3 miljoonaa eli 77 prosenttia väestöstä.

Eniten käynnit vähenivät suun terveydenhuollossa (-21,3 %), fysioterapiassa (-19,9 %) sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa (-24,6 %). Etäasioinnin käynnit lisääntyivät varsinkin sairaanhoitajilla ja terveydenhoitajilla (Kuvio 2 & Kuvio 3).

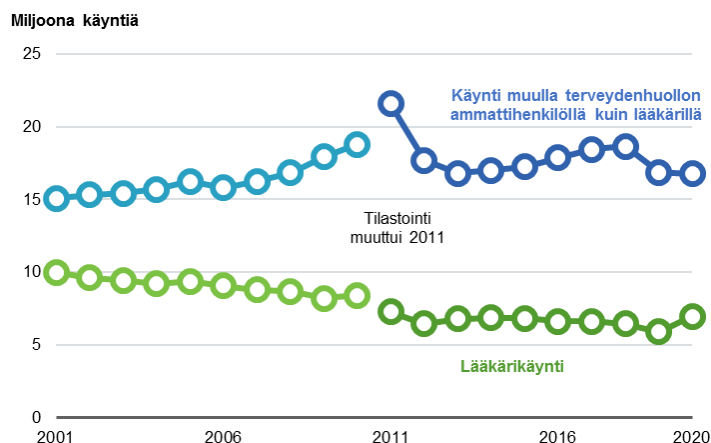
Yksityiset palveluntuottajat ovat alkaneet tuottaa perusterveydenhuollon hoitoilmoitustietoja (Avohilmo) vuonna 2020. Avosairaanhoidon ja työterveyshuollon käyntejä ei siten voi verrata täysin aiempiin vuosiin. (Taulukko 1.)

Kaikista terveyskeskuskäynneistä eniten oli perusterveydenhuollon avosairaanhoidon käyntejä (41,7 %). (Taulukko 1.)

Terveyskeskusten avohoidon lääkäripalveluja käyttäneiden asukkaiden osuuksissa on eroja maakunnittain. Vuonna 2020 suurin osuus asukkaista oli asiakkaina avohoidon lääkäripalveluissa Pohjois-Savossa (73 %) ja vastaavasti pienin osuus oli Uudellamaalla (55 %) ja Ahvenanmaalla (55 %). ([Perusterveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#))

COVID-19-epidemian vaikutuksesta käynnit julkisissa suun terveydenhuollossa vähenivät huhtikuussa 158 000 käyntiin (04/2019: 430 000 käyntiä*) ([Avohilmo: käynnit palveluntuottajittain -kuutio.](#)). Vuonna 2020 hammaslääkärikäynnit vähenivät edellisestä vuodesta 18,4 prosenttia. Käyntien lukumäärä suuhygienisteillä väheni 29,3 prosenttia ja hammashoitajilla 15,3 prosenttia. (Taulukko 2; [Suun terveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#))

Kuvio 1. Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit ammattiryhmittäin vuosina 2001–2020

¹ kts esim. [Covid 19-epidemian vaikutukset hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen](#)

*7.5.2021 korjattu: 04/2019: 430 00 käyntiä > 04/2019: 430 000 käyntiä

Kaisa Mölläri
etunimi.sukunimi@thl.fi

Tuuli Puroharju
etunimi.sukunimi@thl.fi

Nora Hauhio
etunimi.sukunimi@thl.fi

Sanna-Mari Saukkonen
etunimi.sukunimi@thl.fi

Taulukko 1. Perusterveydenhuollon fyysiset* avohoitokäynnit ja asiakkaat palvelumuodoittain vuonna 2020

Palvelumuoto	Käynnit		Asiakkaat		Käynnit ammattiryhmittäin		Käynnit per asiakas
	2020	2019	2020	2019	Lääkäri	Muu ammattihlö	
	2020	2019	2020	2019	2020	2020	2020
Avosairaanhoito ¹⁾	9 900 615	10 068 001	2 949 487	2 642 234	4 914 850	4 985 765	3,4
Äitiysneuvola	691 485	691 293	143 316	135 148	131 966	559 519	4,8
Lastenneuvola	1 249 907	1 337 822	417 422	437 964	241 663	1 008 244	3,0
Perhesuunnittelu-/ehkäisyneuvola	178 730	196 546	116 944	125 182	59 394	119 336	1,5
Muut neuvolapalvelut	217 048	251 695	124 878	131 056	5 193	211 855	1,7
Kasvatus- ja perheneuvola	77 535	90 397	16 763	17 642	4 095	73 440	4,6
Kouluterveydenhuolto	1 182 992	1 503 718	517 591	571 218	157 967	1 025 025	2,3
Opiskeluterveydenhuolto	480 711	703 402	220 931	265 759	84 902	395 809	2,2
Seulonnot ja muut joukkotarkastukset	70 882	69 642	66 668	66 440	4 614	66 268	1,1
Muu terveydenhoito	862 641	842 770	751 213	715 665	15 892	846 749	1,1
Lakisääteinen työterveyshuolto ²⁾	923 031	293 581	418 944	103 224	336 295	586 736	2,2
Ei-lakisääteinen työterveyshuolto ³⁾	1 351 194	89 283	608 899	34 457	881 651	469 543	2,2
Merimiesterveydenhuolto	233	96	228	89	208	25	1,0
Kotisairaanhoito ⁵⁾	3 597 452	3 393 350	92 571	93 012	44 556	3 552 896	38,9
Kotisairaala ⁵⁾	93 214	78 430	10 975	6 635	1 933	91 281	
Fysioterapia	959 169	1 197 584	299 218	327 141	524	958 645	3,2
Apuvälinepalvelu	94 996	119 073	61 651	76 476	318	94 678	1,5
Puheterapia	117 172	140 872	31 478	35 145	53	117 119	3,7
Toimintaterapia	99 065	111 038	28 586	30 041	32	99 033	3,5
Jalkaterapia	47 249	55 027	21 137	24 104	8	47 241	2,2
Ravitsemusterapia	26 120	27 250	18 335	18 414	1	26 119	1,4
Terveyssozialityö	21 989	27 725	11 966	14 880	2	21 987	1,8
Muu kuntoutus ja erityisterapia	167 608	202 815	47 764	53 256	743	166 865	3,5
Mielenterveystyö	726 693	827 468	116 229	117 436	53 138	673 555	6,3
Päihdetyö	373 504	437 655	33 191	34 996	12 770	360 734	11,3
Päivätoiminta	52 247	74 158	3 082	3 507	14	52 233	17,0
Päiväsairaalatoiminta	4 660	14 205	825	1 552	308	4 352	5,6
Muu palvelutoiminta	128 589	127 313	38 611	46 387	5 294	123 295	3,3
Tieto puuttuu ⁶⁾	39 416	198 102	19 210	63 080	16 096	23 320	2,1
Yhteensä ⁴⁾	23 736 147	23 170 311	4 258 056	3 749 522	6 974 480	16 761 667	5,6
Kotihoito ⁵⁾	29 357 448	29 473 454	141 109	142 713	20 950	29 336 498	208,0
Kotipalvelu ⁵⁾	4 771 653	5 052 374	25 956	24 700	303	4 771 350	183,8
Suun terveydenhuolto	3 973 448	5 048 629	1 651 470	1 887 611	33 542	3 939 906	2,4

¹⁾Yksityisten palveluntuottajien käyntien osuus avosairaanhoitossa noin 16,3 % vuonna 2020 ja noin 0,2 % vuonna 2019²⁾Yksityisten palveluntuottajien käyntien osuus lakisääteisessä työterveyshuollossa noin 93,1 % vuonna 2020 ja noin 49,3 % vuonna 2019³⁾Yksityisten palveluntuottajien käyntien osuus ei-lakisääteisessä työterveyshuollossa noin 99,2 % vuonna 2020 ja noin 63,9 % vuonna 2019⁴⁾Asiakkaiden kokonaislukumäärän kukin henkilötunnus lasketaan vain kerran.⁵⁾Kotihoitoon kokonaisuudesta julkaistaan oma tilastoraportti.⁶⁾Tieto on puuttunut alkuperäisestä tiedon toimituksesta tai on ollut virheellisesti koodattu.

*Taulukossa on mukana ns. fyysiset käynnit; Hilmon yhteystavat R10-R41: Asiakkaan käynti vastaanotolla, Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona, Ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla, Ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla.

Tämän vuoden tilastossa huomioitavaa:

COVID-19: Vuonna 2020 terveydenhuoltoa kuormitti COVID-19-taudin epidemia.

Vuoden 2020 Hilmo-oppaassa on kuvattu Avohilmon eri palvelumuodot ja niiden sisällöt.

Yksityiset palveluntuottajat:

Lukuisat yksityiset palveluntuottajat liittyivät Avohilmo-tiedonkeruuseen vuoden 2020 aikana, minkä seurauksena asiakas- ja käyntimäärät ovat kasvaneet edellisvuosiin nähden.

Etäasiointi yleistyi vuonna 2020.

Etäasiointit ilmoitetaan Hilmo-tietoihin Hilmo-yhteystapojen mukaisesti (mukana vanhat ja uudet koodit)

- R50 Puhelinyhteys
- R51 Sähköinen asiointi
- R52 Reaaliaikainen etäasiointi
- R55 Kirje
- R56 Etäasiointi ilman reaaliaikaista kontaktia

Tässä tilastoraportissa raportoidaan etäasiointeja yhteensä kaikilla etäyhteystavoilla.

Avohilmo-tietojen **kattavuutta** voi tarkastella Avohilmon pikaraportilta ([Käynnit viikoittain ja kuukausittain](#))

Kaikista fyysisistä terveystieteiskäynneistä eniten oli perusterveydenhuollon avosairaanhoidon käyntejä (42 %). Käyntimäärä oli 9,9 miljoonaa, joista lääkärikäyntejä oli 4,9 miljoonaa. Käyntimäärä laski edellisvuoteen verrattuna noin 17,5 prosenttia verrattaessa käyntimääriä ilman yksityisten palveluntuottajien käyntejä. Vuonna 2020 perusterveydenhuollon avosairaanhoidon käyntejä oli keskimäärin 3,4 asiakasta kohden. Asiakaskohtainen käyntimäärä laski edellisvuoteen verrattuna 0,4 käyntiä. Avosairaanhoidon asiakkaita oli vuoden aikana 2,9 miljoonaa (53 % väestöstä). (Taulukko 1.)

Perusterveydenhuollon avohoidon käynneistä toiseksi suurimman ryhmän muodostivat kotisairaanhoitokäynnit (3,6 miljoonaa käyntiä). Avohilmo -rekisteriin tietoja toimittavien kotihoidon palveluntuottajien määrä kasvoi vuonna 2020. Kotisairaanhoidon ja kotisairaalan kirjattuja käyntejä oli enemmän ja kotihoidon sekä kotipalvelun kirjattuja käyntejä oli vähemmän verrattuna vuoteen 2019. Kotisairaanhoidon ja kotihoidon asiakaskohtaiset käyntimäärät ovat lisääntyneet ja kotipalvelun asiakaskohtainen käyntimäärä on vähentynyt viime vuodesta. (Taulukko 1.) Kotisairaanhoidon käynneistä osa kirjataan kotihoidoksi, johon kotisairaanhoito- ja kotipalvelutoiminnot on monissa kunnissa yhdistetty. Kotihoitokokonaisuudesta julkaistaan oma tilastoraportti, jossa tietoja tarkastellaan tarkemmalla tasolla kuten 2020 julkaistussa raportissa².

Yksityinen työterveyshuolto aloitti työterveyshuollon tietojen tuottamisen Avohilmoon keväällä 2020. Avohilmo -rekisteriin toimitettavien työterveyshuollon tietojen määrä kasvoi vuonna 2020 noin kahdella miljoonalla käynnillä edellisvuoteen verrattuna. Kaikista kirjatuista avohoidon terveystieteiskäynneistä noin 10 prosenttia oli työterveyshuollon käyntejä vuonna 2020. (Taulukko 1.)

COVID-19-epidemiasta johtuen opiskeluterveydenhuollon ja kouluterveydenhuollon käynnit vähenivät huomattavasti edellisvuoteen verrattuna³. Opiskeluterveydenhuollon käyntimäärä väheni 31,7 prosenttia. Kouluterveydenhuollon käynnit vähenivät 21,3 prosenttia. COVID-19-epidemia vaikutti myös muihin lasten ja nuorten palveluihin⁴. Kasvatus- ja perheneuvolakäynnit vähenivät 14,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. (Taulukko 1.)

Äitiysneuvolakäyntien määrä pysyi lähes samana vuodesta 2019 vuoteen 2020 (Taulukko 1). Äitiys- ja lastenneuvolan sekä kouluterveydenhuollon terveystarkastuksista julkaistaan oma tilastoraportti keväällä 2021, jossa tietoja tarkastellaan tarkemmalla tasolla.⁵

Terveystieteisten avohoidon lääkäripalveluja käyttäneiden asukkaiden osuuksissa on eroja maakunnittain. Vuonna 2020 suurin osuus asukkaista oli asiakkaina avohoidon lääkäripalveluissa Pohjois-Savossa (73 %) ja vastaavasti pienin osuus oli Uudellamaalla (55 %) ja Ahvenanmaalla (55 %). ([Perusterveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio](#).)

Etäasiointi terveystieteiskäynneissä

Vuonna 2020 Avohilmo-tietoihin kertyi 10,7 miljoonaa etäasiointikäyntiä. Etäasiointit avosairaanhoidossa kasvoivat sekä lääkäri- että sairaanhoitaja/terveydenhoitajakäynneissä edellisvuoteen verrattuna (Kuvio 2 & Kuvio 3). Vuonna 2020 avosairaanhoidon etäasiointeja lääkärielle oli noin kaksi miljoonaa, 21 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Sairaanhoitaja/terveydenhoitaja etäasiointien määrä kasvoi vastaanottokäyntien määrää suuremmaksi vuonna 2020. Avosairaanhoidon etäasiointeja sairaanhoitajalle/terveydenhoitajalle oli noin 5,4 miljoonaa, 24 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019.

² [Kotihoito 2019](#)

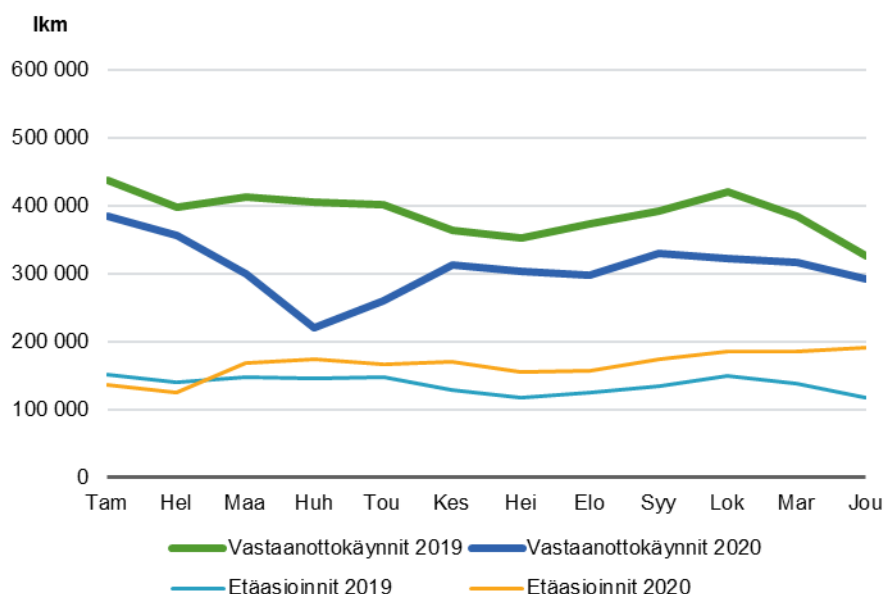
³ kts esim. [Etäkoulu heikensi avun ja tuen saantia opiskeluhuollosta – myös kuraattori- ja psykologipalveluissa](#)

⁴ kts esim. [”Pahin syksy ikinä” Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelut koronasyksynä 2020](#)

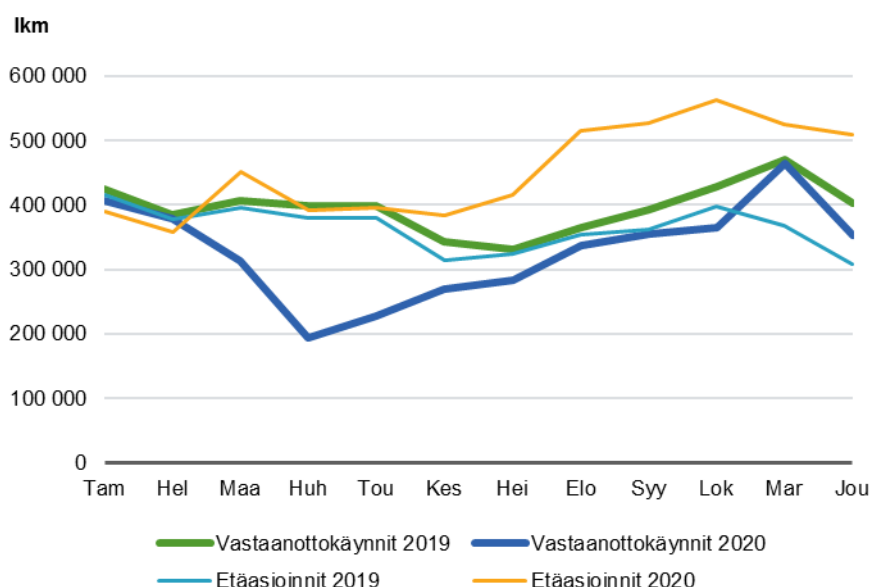
⁵ [Terveystarkastusten ja muiden käyntien toteumat äitiys- ja lastenneuvolassa 2018 sekä kouluterveydenhuollossa lukuvuonna 2018–19](#)

Etäasiointia koskevia tietoja tarkastellaan tarkemmalla tasolla [tutkimuksesta tiiviisti raportissa](#)⁶ ja [THL:n verkkosivuilla](#).

Kuvio 2. Avosairaanhoidon etäasiointit ja vastaanottokäynnit lääkärillä vuosina 2019 ja 2020 (pois lukien yksityiset palveluntuottajat, jotka aloittaneet toimittamaan tietoja vuonna 2020)

Kuvio 3. Avosairaanhoidon etäasiointit ja vastaanottokäynnit sairaanhoitaja/terveydenhoitajalla vuosina 2019 ja 2020 (pois lukien yksityiset palveluntuottajat, jotka aloittaneet toimittamaan tietoja vuonna 2020)

⁶ Kyytsönen Maiju, Vehko Tuulikki, Jormanainen Vesa, Aalto Anna-Mari, Mölläri Kaisa. 2021. Terveysterveysten etäasiointien trendit vuosien 2013-2020 Avohilmo aineistossa.

Suun terveydenhuolto terveyskeskuksissa

Vuonna 2020 suun terveydenhuollon käynnit vähenivät 21,3 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna (Taulukko 1). Hammaslääkärikäynnit vähenivät vuoteen 2019 verrattuna 18,4 prosenttia. Käynnit suuhygienistillä vähenivät 29,3 prosenttia ja hammashoitajilla 15,3 prosenttia. (Taulukko 2; [Suun terveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#)) COVID-19-epidemian vaikutuksesta käynnit suun terveydenhuollossa laskivat huhtikuussa 158 000 käyntiin. Edellisvuoden vastaavan ajanjakson käyntimäärä oli noin 430 000 käyntiä. ([Avohilmo: käynnit palveluntuottajittain -kuutio.](#))

Vuonna 2020 tehtiin yli 3,9 miljoonaa suun terveydenhuollon käyntiä (Taulukko 2). Suurin osa terveyskeskusten suun terveydenhuollon käynneistä tehtiin hammaslääkärille (72,9 % kaikista käynneistä). Terveyskeskusten suun terveydenhuollon asiakkaita oli 1,7 miljoonaa. Asiakkaita oli 12,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Väestöstä 30 prosenttia käytti terveyskeskusten suun terveydenhuollon palveluita. Yhdellä suun terveydenhuollon asiakkaalla oli keskimäärin 2,4 käyntiä vuonna 2020. (Taulukko 1, Kuvio 4, [Suun terveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#))

Terveyskeskusten hammaslääkäripalveluja käyttäneiden asukkaiden osuuksissa on eroja maakunnittain. Vuonna 2020 suurin osuus asukkaista oli asiakkaina hammaslääkäripalveluissa Pohjois-Pohjanmaalla (31 %), Kainuussa (31 %) ja Etelä-Pohjanmaalla (31 %). Vastaavasti pienin osuus oli Pohjois-Savossa (17 %) ja Päijät-Hämeessä (17 %). ([Suunterveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#))

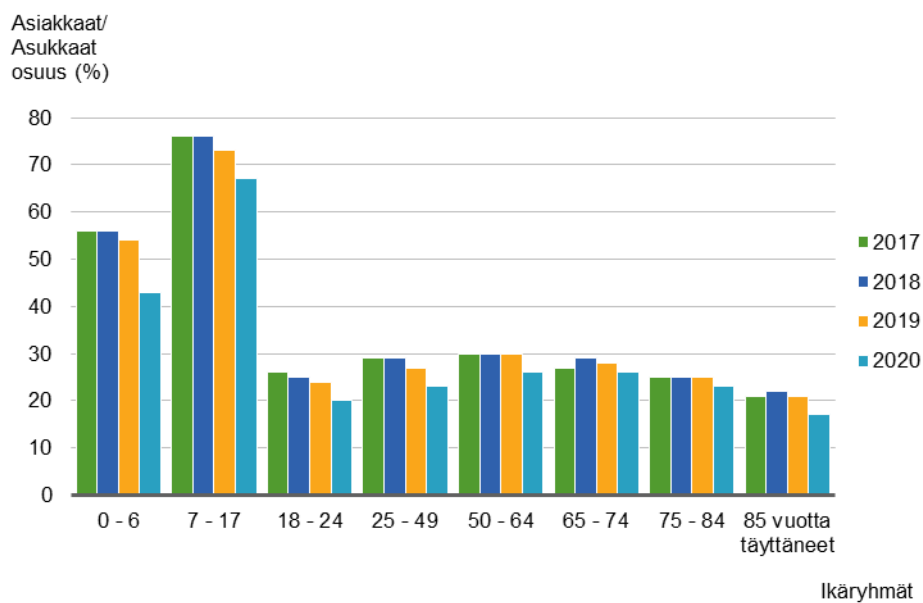
Asiakasmäärät laskivat kaikissa ikäryhmissä verrattuna edellisiin vuosiin. (Kuvio 2; [Suun terveydenhuollon käynnit alueittain -kuutio.](#))

Taulukko 2. Terveyskeskusten suun terveydenhuollon käynnit ammattiryhmittäin eri ikäryhmissä vuonna 2020

Ikäryhmä	Hammaslääkärit	Suuhygienistit	Hammashoitajat	Muu tai tieto puuttuu*	Yhteensä
0 - 6	64 508	87 035	66 801	2 304	220 648
7 - 17	842 689	347 425	82 172	9 970	1 282 256
18 - 24	149 794	20 853	8 820	3 785	183 252
25 - 49	723 049	127 668	29 937	15 837	896 491
50 - 64	556 030	96 321	18 365	11 152	681 868
65 - 74	354 369	72 492	13 669	6 709	447 239
75 - 84	162 575	31 489	6 926	2 900	203 890
85 vuotta täyttäneet	44 090	8 979	2 200	778	56 047
Tieto puuttuu*					5
Käynnit yhteensä	2 897 106	792 262	228 890	53 438	3 971 696

*Tietoa ei ole toimitettu tai se on ollut virheellisesti koodattu alkuperäisessä lähteessä

Kuvio 4. Terveyskeskusten suun terveydenhuollon asiakkaiden prosenttiosuus väestöstä eri ikäryhmissä vuosina 2017–2020

Käsitteet ja määritelmät

Asiakas: Asiakas on perusterveydenhuollon avohoidon palveluja käyttävä tai palvelun kohteena oleva henkilö.

Asiakkaiden lukumäärä: Asiakkaiden lukumäärä on vuoden aikana avohoidon palveluita käyttäneiden henkilöiden lukumäärä. Yksi asiakas voi käyttää vuoden aikana useampaa kuin yhtä terveyskeskuksen palvelumuotoa. Yksi asiakas = yksi henkilötunnus. Asiakkaan ikä lasketaan käyntiajankohdan mukaan. Yksi asiakas voi olla ikäryhmitellyssä taulukossa kahdessa eri ikäryhmässä, mikäli hän on tarkasteluvuoden aikana ollut asiakkaana useammin kuin kerran ja käyntiajankohdienten välillä täyttänyt vuosia siten, että ikäryhmä on muuttunut. Asiakkaiden kokonaislukumäärään kukin henkilötunnus lasketaan vain kerran.

Avohilmo: Perusterveydenhuollon avohoidon ilmoitus (Avohilmo) on osa laajempaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmää (Hilmo). Avohilmo on yhdistetty yhtenäiseen Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmään (Hilmoon) vuonna 2019.

Avohoitokäynti (tässä tilastoraportissa käytetään myös termiä käynti): Avohoitokäynti on terveydenhoito- tai sairaanhoitokäynti terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolla tai terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama käynti asiakkaan luona. Mukaan on poimittu Hilmo - Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoituksen yhteystavat: Asiakkaan käynti vastaanotolla (R10), Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona (R20), Ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla (R30), Ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla (R41). Avohoitokäyntejä ovat erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus-, rokotus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen (esimerkiksi lääkärintodistukset). Avohoitokäynteihin ei oteta mukaan laboratorio- ja radiologian yksikköön tehtyjä käyntejä.

Avosairaanhoitokäynti: Avosairaanhoitokäynneiksi kirjataan asiakkaan terveysongelman hoitoa varten annettava palvelu. Avosairaanhoitokäynti voi olla kiireellistä tai ennalta sovittua kiireetöntä hoitoa.

COVID-19-epidemia: Uuden koronaviruksen aiheuttamaa tautia kutsutaan nimellä COVID-19, joka tulee sanoista corona, virus, disease.

Etäasiointi: Etäasiointiin liittyvät käynnit sisältävät asioinnin esimerkiksi puhelimitse, videoteitse tai chatin välityksellä. Tässä raportissa esitettyyn etäasiointien lukumäärään sisältyvät [Hilmo-oppaan](#) yhteystapaluokituksesta seuraavat yhteystavat: puhelinyhteys (R50), sähköinen asiointi (R51), reaaliaikainen etäasiointi (R52), kirje (R55), etäasiointi ilman reaaliaikaista kontaktia (R56). [Ohje etäasioinnin kirjaamisesta](#).

Fyysinen käynti: Fyysiset käynnit sisältävät [Hilmo-oppaan](#) yhteystapaluokituksesta seuraavat yhteystavat: asiakkaan käynti vastaanotolla (R10), ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona (R20), ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla (R30), ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla (R41).

Hammaslääkärikäynti: Hammaslääkärikäynti on käynti hammaslääkärin vastaanotolla tai hammaslääkärin suorittama käynti asiakkaan luona. Mukaan on poimittu Hilmo - Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoituksen yhteystavat: Asiakkaan käynti vastaanotolla (R10), Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona (R20), Ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla (R30), Ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla (R41).

Hilmo: Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusjärjestelmä (Hilmo).

Kotisairaanhoidon käynti: Kotisairaanhoitokäynteihin tilastoidaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan perustuvat kotisairaanhoitokäynnit. Kotisairaaloiminta on vuoteen 2017 asti kirjattu kotisairaanhoidoksi.

Kouluterveydenhuollon käynti: Kouluterveydenhuollon käynneiksi tilastoidaan perusopetuksen piirissä olevien lasten käynnit terveyden ja hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä terveysongelmien hoitamiseksi järjestetyissä palveluissa.

Kouluterveydenhuollon terveydenhoito- ja sairaanhoitokäynteihin lasketaan kuuluvaksi myös alle 7-vuotiaana koulunsa aloittaneiden käynnit.

Käynti muun ammattihenkilön luona: Käynti muun ammattihenkilön luona on terveydenhoito- tai sairaanhoitokäynti jonkun muun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla tai ammattihenkilön suorittama käynti asiakkaan luona. Käynnit tilastoidaan myös palvelumuodoittain.

Lastenneuvolan käynti: Lastenneuvolan käynteihin tilastoidaan alle oppivelvollisuusikäisten lasten käynnit lastenneuvolassa. Käynneillä seurataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan perheitä.

Lääkärikäynti: Lääkärikäynti on terveydenhoito- tai sairaanhoitokäynti lääkärin vastaanotolla tai lääkärin suorittama käynti asiakkaan luona. Käynnit tilastoidaan myös palvelumuodoittain.

Muut neuvolapalvelukäynnit: Muiksi neuvolapalvelukäynneiksi tilastoidaan neuvolan kaltaiset palvelut, jotka eivät kuulu lasten- ja äitiysneuvolaan. Näitä ovat nuorten-, aikuisten- ja ikäihmisten neuvolat, opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jäävien nuorten ja työikäisten sekä omaishoitajien terveystarkastukset. Myös asiakas- ja palvelunohjaustoimintakäynnit tilastoidaan muihin neuvolapalveluihin. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010 13 §.)

Muu terveydenhoitokäynti: Muun terveydenhoidon käynniksi tilastoidaan erikseen toteutettu seksuaaliterapia- ja rokotustoiminta, opiskeluterveydenhuollon ulkopuoliset kutsuntatarkastukset, todistuskäynnit terveydentilan toteamiseksi sekä muut vastaavat terveydenhoitopalvelut. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010 13 §.)

Opiskeluterveydenhuollon käynti: Opiskeluterveydenhuollon käynteihin tilastoidaan Terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 § mukaiset käynnit. Tilasto sisältää vain terveyskeskusten ja YTHS:n tuottamat opiskeluterveydenhuollon käynnit.

Palvelumuoto: Palvelumuoto kuvaa perusterveydenhuollon terveyskeskuksen avohoidon toimintoja kansanterveystyön tehtäväalueiden mukaisesti. Palvelumuotojen tarkemmat määrittelyt ovat saatavilla [Hilmo-oppaassa](#).

Perusterveydenhuolto: Perusterveydenhuolto on kunnan järjestämää lakisääteistä (Terveydenhuoltolaki 1326/2010 3§) väestön terveydentilan seurantaa, terveyden edistämistä ja sen osana terveysneuvontaa ja terveystarkastuksia, suun terveydenhuoltoa, lääkinnällistä kuntoutusta, työterveyshuoltoa, ympäristöterveydenhuoltoa sekä päivystystä, avosairaanhoitoa, kotisairaanhoitoa, kotisairaala- ja sairaalahoitoa, mielenterveys- ja päihdetyötä siltä osin kuin niitä ei järjestetä sosiaalihuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Perusterveydenhuollosta voidaan käyttää myös nimitystä kansanterveystyö.

Suun terveydenhuollon käynti: Suun terveydenhuollon käyntejä ovat käynnit hammaslääkärin, suuhygienistin ja hammashoitajan luona tai em. terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamat käynnit asiakkaan luona suun ja hampaiden terveyden ylläpitämiseksi sekä sairauksien hoitamiseksi. Mukaan on poimittu Hilmo - Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoituksen yhteystavat: Asiakkaan käynti vastaanotolla (R10), Ammattihenkilön käynti asiakkaan kotona (R20), Ammattihenkilön käynti asiakkaan työpaikalla (R30), Ammattihenkilön käynti asiakkaan luona muualla kuin kotona tai työpaikalla (R41).

Terveydenhuollon ammattihenkilö: Ammattihenkilö on lain terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) ja valtioneuvoston asetusten sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994) määrittelemä sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Terveyskeskuskäynti: Terveyskeskuskäynti kuvaa kaikkia perusterveydenhuollon avohoidon käyntejä.

Työterveyshuollon käynti: Työterveyshuollon käynteihin tilastoidaan työterveyshuoltolain 12 §:n ja 14 §:n mukaiset työnantajalta laskutetut käynnit. Käynteihin tilastoidaan asiakkaiden käynnit terveydenhuollon ammattihenkilöiden luo ja ammattihenkilöiden tekemät käynnit asiakkaan luokse, mutta ei kuitenkaan työpaikkaselvityksiä tai työpaikkakäyntejä. Avohilmon palvelumuodoissa työterveyshuollon tiedot on jaettu lakisääteiseen (T30) ja ei-lakisääteiseen (T31) työterveyshuoltoon.

Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvat palvelut, joiden tavoitteena on edistää työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työyhteisön häiriötöntä toimintaa sekä työntekijöiden terveyttä ja työ- ja toimintakykyä. Huom. Tähän palvelumuotoluokkaan kuuluu myös työterveyshuollon palveluna järjestetty fysioterapia.

Ei-lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvat työnantajan työntekijälleen järjestämät työterveyshuoltolain 14 §:n mukaiset sairaanhoitopalvelut ja muut terveydenhuoltopalvelut.

Äitiysneuvolan käynnit: Äitiysneuvolan käynneiksi tilastoidaan raskaana olevien naisten ja lasta odottavien perheiden käynnit äitiysneuvolassa. Käynneillä seurataan raskauden kulkua ja tuetaan perheitä.

---

www.thl.fi/tilastot/perusterveydenhuolto

Laatuseloste

Perusterveydenhuollon avohoido

Tilastotietojen relevanssi

Perusterveydenhuollon avohoidon tilasto sisältää tietoja perusterveydenhuollon toiminnasta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämän Hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) tietojen pohjalta. Tilasto sisältää tietoja palvelun tuottajasta, väestön palvelujen käytöstä, hoidon saatavuudesta, väestön terveysongelmista, epidemioiden leviämisestä, asiakkaan/potilaan kotikunnasta ja sukupuolesta, käynneistä ikäryhmittäin, palvelumuodoittain ja yhteystavoittain, käyntisyistä, toimenpiteistä ja jatkohoidosta, lääkityksestä ja rokotuksista sekä lasta odottavien perheiden sekä lasten ja nuorten terveyden edistämiseksi tehdyistä tarkastuksista ([Hilmo-opas](#)).

Tilasto on tarkoitettu toiminnan seurannan, arvioinnin, valvonnan ja ohjauksen tueksi terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, jotka tarvitsevat ajantasaista tietoa terveyskeskusten palvelutuotannosta Suomessa. Tilaston pohjana olevan hoitoilmoitusrekisterin tietosisältöä ja tiedonkeruuta sekä raportointia kehitetään yhteistyössä tiedontuottajien ja käyttäjien kanssa.

Tilaston tietojen keruu perustuu lakiin [Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta \(668/2008\)](#) sekä lakiin [sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä \(159/2007\)](#).

Menetelmäkuvaus

Perusterveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteriin (Avohilmo) kootaan tietoja perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä. Avohilmo -rekisteri on yksi kolmesta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hoitoilmoitusrekisteristä, kaksi muuta ovat: sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteri, terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteri.

Hoitoilmoitusjärjestelmä muodostaa huomattavan laajan sosiaali- ja terveydenhuollon tietovarannon: Avohilmo -rekisteriin tallentui vuonna 2020 noin 83 miljoonan tapahtuman tiedot. Vuosittain terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteriin tallentuu vajaan miljoonan hoitojakson ja noin 8 miljoonan käynnin tiedot ja sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteriin noin 280 000 hoitojakson tiedot. Kunkin rekisterin tiedoista laaditaan omat erilliset tilastonsa.

Perusterveydenhuollon tilasto perustuu Avohilmo -rekisteriin saatuihin tietoihin, jotka poimitaan automaattisesti potilastietojärjestelmistä suoraan ammattilaisten tekemistä kirjauksista asiakkaiden tietoihin (Hilmo-tiedot) ja, jotka siirtyvät THL:ään ajantasaisesti vuorokausittain.

Tilastossa käytetyt luokitukset sekä tiedonkeruun ohjeet on kuvattu [Hilmo-oppaassa](#) sekä [THL:n verkkosivuilla](#). Keskeiset käsitteet ja määritelmät kuvataan erikseen tilastoraportin tekstiosassa.

Tietojen kattavuus

Ajantasaisin tieto perusterveydenhuollon osalta on saatavilla THL:n verkkosivuilla tietokantaraportteilta ([tietokantaraportit](#)). Tilastoraportissa esitetään poiminta-ajankohtien mukainen tieto. Tämä tilastoraportti perustuu 25.3.2021 mennessä THL:n hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) osarekisteriin Avohilmoon tullessiin vuoden 2020 suun terveydenhuollon tietoihin ja perusterveydenhuollon tietoihin.

Vuoden 2020 perusterveydenhuollon avohoidon ja suun terveydenhuollon tietoja ei saatu kattavasti kaikista terveyskeskuksista tietojärjestelmäongelmien takia. Taulukossa 3 on esitetty palveluntuottajat, joiden tietojen arvioidaan olevan puutteellisia. Käyntimäärät sisältävät kaikki perusterveydenhuollon avohoidon käynnit. Palveluntuottajien, joiden tiedoissa arvioidaan olevan puutteita, alueiden väestö kattaa noin 2,8 prosenttia koko

maan väestöstä (Vantaa mukaan lukien 7,0 %). Taulukossa 4 on lisäksi esitetty erikseen puutteelliseksi arvioidut suun terveydenhuollon käyntitiedot palveluntuottajittain.

Taulukko 3. Palveluntuottajat, joiden perusterveydenhuollon tietojen arvioidaan olevan puutteellisia vuoden 2020 osalta (tilanne 25.3.2021)

Palveluntuottaja	Käyntien lukumäärä vuonna 2019	Käyntien lukumäärä vuonna 2020	Käyntimäärän muutos vuodesta 2019 vuoteen 2020 (%)	Vuoden 2019 käyntimäärän erotus vuoden 2020 käyntimäärästä (lkm)
Kirkkonummen kunta (90249)	316 586	129 660	-59	-186 926
Lohjan kaupunki (90325)	586 163	333 668	-43	-252 495
Perusturvakuntayhtymä Karviainen/terveydenhuolto (90738)	423 972	248 939	-41	-175 033
Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystalot, Sastamalan kaupunki (90756)	551 316	338 156	-39	-213 160
Terveystalo Kuntaturva Oy/ Puolanka (66260)	91 171	47 257	-48	-43 914

Vantaan kaupungin tiedot eivät ole vuonna 2019 Apotin käyttöönoton jälkeen saavuttaneet vuoden 2018 käyntimäärien tasoa. Käyntimäärät ovat 40 prosenttia pienemmät verrattuna vuoden 2018 tietoihin.

Taulukko 4. Palveluntuottajat, joiden suun terveydenhuollon tietojen arvioidaan olevan puutteellisia vuoden 2020 osalta (tilanne 25.3.2021)

Palveluntuottaja	Käyntien lukumäärä vuonna 2019	Käyntien lukumäärä vuonna 2020	Käyntimäärän muutos vuodesta 2019 vuoteen 2020 (%)	Vuoden 2019 käyntimäärän erotus vuoden 2020 käyntimäärästä (lkm)
Keravan kaupunki (90237)	51 935	30 217	-42	-21 718
Kuopion kaupunki (90280)	107 238	35 984	-66	-71 254
Loimaan kaupunki (90703)	22 267	5 937	-73	-16 330
Perusturvakuntayhtymä Karviainen/terveydenhuolto (90738)	38 751	22 363	-42	-16 388
Sisä-Savon kansanterveystyön kuntayhtymä (90673)	12 454	7 709	-38	-4 745
Sote kuntayhtymä/Perusturvaliikelaitos Saarikka (90626)	23 507	1 983	-92	-21 524
Viitasaaren kaupunki / Wiitaunioni (90586)	11 811	973	-92	-10 838

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista niistä henkilöistä, jotka ovat käyneet perusterveydenhuollon avohoidon- ja suun terveydenhuollon käynneillä vuoden aikana. Perusterveydenhuollon järjestämisestä vastaava kunta on vastuussa myös tietojen toimittamisesta THL:ään silloin, kun palvelu ostetaan esimerkiksi yksityiseltä palveluntuottajalta.

Tietojen oikeellisuus on riippuvainen tiedonantajien toimittamien tietojen laadusta ja oikeellisuudesta. Tiedot toimitetaan THL:ään sähköisesti kerran vuorokaudessa tapahtuvalla automaattisella poiminnalla potilastietojärjestelmästä.

Tietojen laatua seurataan THL:ssä ja tietojen tuottajien toimesta Avohilmon pikaraporttilta [Käynnit viikoittain ja kuukausittain](#), joka päivittyy päivittäin. Pikaraportteilta seurataan tiedonkeruun kattavuutta ja laatua palveluntuottajittain ja palvelumuodoittain sekä käyntisyiden ([Käyntisyys ja niiden kirjausasteet kuukausittain](#)) ja toimenpiteiden ([Toimenpiteet ja niiden kirjausasteet kuukausittain](#)) kirjaamiskattavuutta sekä

ajankohtaista influenssaraportointia ([Akuutti hengitystieinfektio \(influenssa ja muut virukset\)](#)). Hilmo -tiedonkeruun kautta kerättävistä tiedoista muodostuu myös [valtakunnallinen rokotusrekisteri](#). Osa Hilmo-tietojen laadun ja kattavuuden tarkistamista on rokotusrekisteriin tehtävät rokotustietojen täydellisyystarkistukset. ([Rokotusrekisterin laatuseloste](#).)

THL:stä ollaan tiedonantajiin ja tietojärjestelmätoimittajiin yhteydessä ja pyydetään tietojen korjaamista, mikäli laadussa havaitaan puutteita. Tietojen korjaaminen tapahtuu aina tiedon tuottajan toimesta. Tarvittaessa Avohilmo -rekisteriin vastaanotetaan päivittyneitä/korjattuja aineistoja pääsääntöisesti viimeisen vuoden ajalta. Vuoden 2020 aikana Avohilmo-tietojen kattavuutta on tarkistettu viikoittain potilastietojärjestelmäkohtaisesti. Puuttuvien tietojen korjaamiseksi on oltu yhteydessä tietojärjestelmätoimittajiin ja palveluntuottajiin.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Päivittäin päivittyvältä Avohilmon pikaraportilta on saatavilla tietoja terveydenhuollon avohoidon tapahtumista, käyntisyistä, toimenpiteistä, influenssaseurannasta ja lääkityksistä. Tiedot terveydenhuollon avohoidon käynneistä on saatavilla [tietokantaraporteista](#).

Kuukausittain päivittyvät tietokantaraportit, eli tiivisteet ja kuutiot, mahdollistavat käyttäjän omat valinnat ja tiedonhaun rekisteriaineistosta. Tiivisteillä tarkoitetaan valmiiksi tehtyä koostetta aihealueen keskeisistä tiedoista. Kuutiot mahdollistavat tietojen monipuolisemman tarkastelun. Perusterveydenhuollon avohoidon käyntitietoja voi tarkastella vuodesta 2015 alkaen alue-, palveluntuottaja- ja asiakasnäkökulmasta.

Perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn tiedot ovat saatavilla kuukausittain päivittyviltä tietokantaraporteilta, kuutioista ja tiivisteiltä. Hoitoonpääsytiedoista on myös saatavilla kaksi kertaa vuodessa päivittyvät tilastoraportit.

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntisyistä ja toimenpiteistä on saatavilla kuukausittain päivittyvät tietokantaraportit sekä tilastoraportti käyntisyistä.

Terveystarkastuksista äitiys- ja lastenneuvolassa sekä opiskeluhoioloissa on saatavilla kerran vuodessa julkaistavat tietokantaraportit sekä tilastoraportti.

Kotihoidosta on julkaistu kerran kuukaudessa päivittyvät tietokantaraportit ja kerran vuodessa ilmestyvä tilastoraportti ja tietokantaraportit. Nämä korvasivat aiemman kotihoidon laskennan raportoinnin vuodesta 2020 alkaen.

Lasten ja nuorten ylipainosta ja lihavuudesta julkaistaan kerran vuodessa tilastoraportti.

Tilasto- ja indikaattoripankki [Sotkanetistä](#) vuosittain päivittyviä tietoja on mahdollista tarkastella kunta, maakunta, sairaanhoitopiiri ja koko maan tasolla väestöön suhteutettuna ja absoluuttisina lukuina.

Laajemmin aihekohtaisilla tilastoraporteilla raportoidaan vuosittain perusterveydenhuollon avohoidon käyntitietoja eri ammattiryhmissä ja palvelumuodoissa, käyntien syitä avohoidon käynneillä sekä terveyskeskuksien vuodeosastojen tietoja potilaista, hoitopäivistä ja -jaksoista. Tilastoraporttien tarkempi julkaisuaikataulu ilmenee [THL:n julkaisukalenterista](#).

Jokaisen tilastoraportin yhteydessä esitetään laatuseloste, jossa kuvataan tarkemmin tilastoraportin tietosisältöä.

Tietojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Poisto-/hoitoilmoitusjärjestelmä on ollut käytössä Suomen terveydenhuoltolaitoksissa vuodesta 1967 lähtien. Poistoilmoitus (hoidon päättämislmoitus) muuttui hoitoilmoitukseksi vuoden 1994 alusta. Järjestelmä on alun perin kattanut ainoastaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon laitoshoidon.

Perusterveydenhuollon avohoidon käyntitiedot (Avohilmo) tulivat osaksi hoitoilmoitusjärjestelmän tiedonkeruuta vuonna 2011. Avohilmo-tiedonkeruu korvasi vuonna 2002 aloitetun niin kutsutun Notitia-tiedonkeruun ja samalla tiedonkeruu muuttui sähköisellä tiedonsiirrolla suoraan potilastietojärjestelmästä tapahtuvaksi.

Perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon avohoitokäyntien sekä terveyskeskusten vuodeosastojen tiedot raportoitiin samassa tilastoraportissa tilastovuosilta 2011–2014. Tilastovuodesta 2015 lähtien perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon avohoitokäyntien tiedot raportoidaan yhdessä tilastoraportissa, ja terveyskeskusten vuodeosastojen tiedot erillisenä tilastoraporttina.

Vuoden 2020 tiedonkeruun ohjeistus on julkaistu yhtenäisessä [Hilmo-oppaassa](#), jossa yhtenäistettiin käytettyjä luokituksia.

Tietojen saatavuus ja selkeys

Perusterveydenhuollon tilastosta julkaistaan vuonna 2021 tilastoraportti vuoden 2020 perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon avohoitokäynneistä. Tilastoraportti julkaistaan vuosittain [THL:n verkkosivulla](#). Tilaston tiedot ovat saatavilla [tietokantaraporteilta](#) ja [Sotkanetistä](#) sekä vuosikirjoissa ja kansainvälisissä tilastojulkaisuissa.

Hoitoilmoitusrekisterin yksilötason tiedot ovat salassa pidettäviä. Yksilötason tietojen luovuttaminen Hoitoilmoitusrekisteristä edellyttää aina tietojen luovutuksen oikeutuksen tarkistusta. Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen Findata voi myöntää tietoluvan salassa pidettävien tietojen toissijaiseen käyttöön ([Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä](#) (Finlex)). Tietojen luovuttamisen ehdoista ja tutkimuslupien hakemisesta tietoja löytyy [THL:n verkkosivuilta](#).

Tilastovuoden 2020 perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon avohoitokäynnit –tilastoraportin erityiskysymykset

Terveyskeskuskäyntien ja suun terveydenhuollon käyntien määrää ei suoraan voi verrata aikaisempiin vuosiin johtuen COVID-19-epidemian leviämisestä ja sen vaikutuksista eri palveluihin. Fyysiset käynnit terveyskeskusten vastaanotoilla vähenivät, kun taas etäasioinnit lisääntyivät 30 prosentilla (10,7 miljoonaa) verrattuna vuoteen 2019. Koronan vaikutuksista palveluihin löytyy enemmän [THL:n verkkosivuilta](#).

COVID-19-epidemian vuoksi keväällä 2020 terveyskeskusten kiireettömiä vastaanottoaikoja peruttiin. Eniten rajoituksia oli suun terveydenhuollossa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä fysioterapiassa. Syksylläkään tilanne ei vielä palautunut, koska epidemian seuraavat vaiheet alkoivat.

Yksityinen työterveyshuolto ja terveyskeskusten ostopalvelulla tuotettu avosairaanhoito aloitti Avohilmo-tietojen tuottamisen keväällä 2020 Suomen Terveystalo Oy:stä ja Pihlajalinna Oy:stä. Mehiläinen Oy aloitti tietojen toimittamisen marraskuussa 2020.

Avosairaanhoidossa yksityisten palveluntuottajien käyntimäärä oli noin 1 611 500 käyntiä vuonna 2020 (vuonna 2019: noin 18 400 käyntiä). Työterveyshuollossa yksityisten palveluntuottajien käyntimäärä oli noin 2,2 miljoonaa käyntiä vuonna 2020 (vuonna 2019: noin 200 000 käyntiä).

Avohilmo-tietojen kattavuuteen ja laatuun on panostettu huomattavasti enemmän kuin aiempina vuosina. Tietojärjestelmien muutoksista johtuvia puutteita on saatu korjattua tilastovuoden aikana huomattavasti.

Avohilmo-tietoja on käytetty runsaasti perusterveydenhuollon tietojen seurantaan, miten COVID-19-epidemia on vähentänyt tai lisännyt eri palveluiden käyttöä. Tästä on esimerkkinä [viikoittaiset raportit Koronaepidemian vaikutuksista hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen](#).

Öppenvårdsbesöken inom primärvården och mun- och tandvården 2020

Coronaepidemin minskade antalet fysiska besök på hälsovårdscentralen – distanskontakterna ökade med nästan 21 procent

CENTRALA RÖN

- Covid-19-epidemin ledde till att antalet fysiska besök hos den öppna sjukvården minskade med 17,5 procent och hos mun- och tandvården med 21,3 procent från föregående år.
- Distanskontakterna med sjukskötare/hälsovårdare var flera än besöken på mottagningarna. Distanskontakterna ökade med 24 procent jämfört med 2019.
- Besöken hos mun- och tandvården, fysioterapin, studerandehälsovården och skolhälsovården minskade jämfört med föregående år.
- Täckningen hos den privata företagshälsovårdens och öppenvårdens uppgifter ökade avsevärt.

Besöken på hälsovårdscentralerna minskade på våren på grund av covid-19-epidemin¹. Besöksmängderna ökade från och med augusti 2020, utan att ändå uppnå tidigare års nivå. Antalet besök på hälsocentralerna var sammanlagt 23,7 miljoner 2020. Av dessa var antalet läkarbesök ca 7,0 miljoner och antalet besök hos annan hälso- eller sjukvårdspersonal ca 16,8 miljoner (Figur 1). Antalet klienter var sammanlagt 4,3 miljoner, dvs. 77 procent av befolkningen.

Mest minskade besöken inom mun- och tandvården (-21,3 %), inom fysioterapin (-19,9 %) och inom skol- och studerandehälsovården (-24,6 %). Distanskontakterna ökade i synnerhet med sjukskötare och hälsovårdare (Figur 2 & Figur 3).

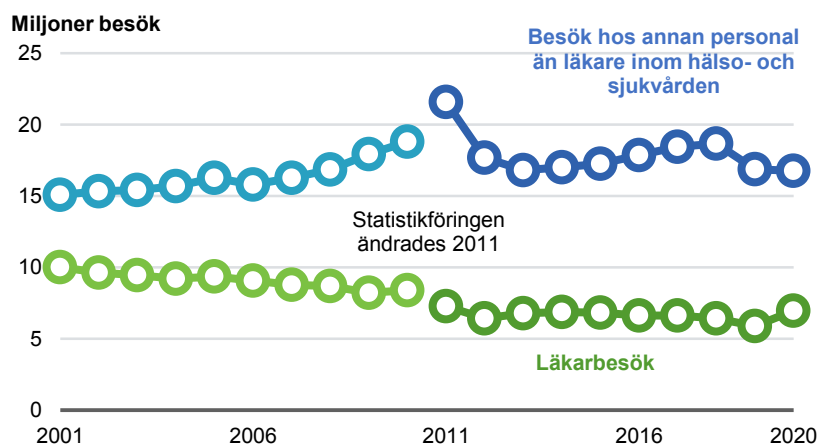
De privata serviceproducenterna började producera vårdanmälningsuppgifter som gäller primärvården (Avohilmo) 2020. Antalet besök hos den öppna sjukvården och företagshälsovården kan därför inte helt jämföras med tidigare år. (Tabell 1)

Av alla besök på hälsovårdscentralerna var de flesta hos den öppna sjukvården inom primärvården (41,7 %). (Tabell 1)

Det finns landskapsvisa skillnader i andelen invånare som använde läkartjänsterna inom öppenvården på hälsovårdscentralerna. År 2020 hade Norra Savolax den högsta andelen invånare som använde läkartjänsterna inom öppenvården (73 %) och Nyland (55 %) samt Åland (55 %) den lägsta andelen. ([Kuben Antal besök inom primärvården regionvis \(på finska\)](#).)

På grund av covid-19-epidemin minskade antalet besök hos mun- och tandvården i april till 158 000 (04/2019: 430 000 besök) ([Avohilmo: kuben Antal besök per serviceproducent \(på finska\)](#)). År 2020 minskade antalet besök hos tandläkare med 18,4 procent från föregående år. Antalet besök hos munhygienist minskade med 29,3 procent och hos tandskötare med 15,3 procent. (Tabell 2; [Kuben Besök inom mun- och tandvården regionvis \(på finska\)](#).)

Figur 1. Besök inom den öppna primärvården enligt yrkesgrupp under åren 2001–2020

Kaisa Mölläri

förnamn.efternamn@thl.fi

Tuuli Puroharju

förnamn.efternamn@thl.fi

Nora Hauhio

förnamn.efternamn@thl.fi

Sanna-Mari Saukkonen

förnamn.efternamn@thl.fi

¹ se t.ex. [Covid 19-epidemian vaikutukset hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen](#)